

Valokiilassa

Päivi Kilpeläinen, tutkija, Kaupunkitutkimus TA Oy
Seppo Laakso, tutkija, Kaupunkitutkimus Ta Oy
Vilja Tähtinen, suunnittelija,
HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut

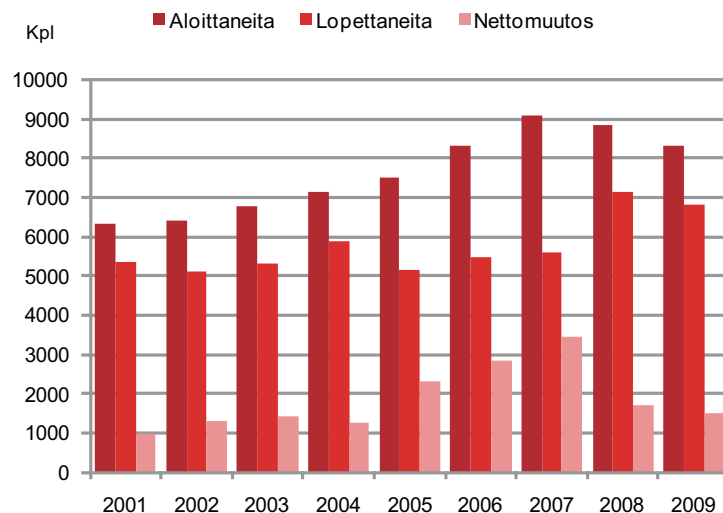
Uusi yritystoiminta pääkaupunkiseudulla

Yritystoiminta on jatkuvassa muutoksessa. Uusia yrityksiä perustetaan ja vanhoja yrityksiä lopetetaan. Yrityksiä yhdistyy ja jakautuu. Toimivat yritykset perustavat uusia ja lopettavat entisiä toimipaikkoja sekä muuttavat toimipaikkojen sijaintia. Näihin muutoksiin liittyy usein uudistuksia yritysten liiketoiminnassa. Lisäksi liiketoiminta muuttuu myös niissä yrityksissä, jotka jatkavat toimintaansa samoissa toimipaikoissa. Näiden muutosten seurauksena yritysten liiketoiminta ja henkilöstömäärä ovat jatkuvassa liikkeessä, mikä heijastuu voimakkaasti myös yritystoiminnan alueelliseen sijoittumiseen.

Uusilla yrityksillä tärkeä rooli pääkaupunkiseudun yritystoiminnan kasvussa

Uusien yritysten perustaminen vilkastui pääkaupunkiseudulla – kuten koko maassa – vuosituhanen vaihteessa ja jatkui vilkkaana aina vuoteen 2007 asti. Uusia yrityksiä aloitettiin vuonna 2007 ennatysmäärä, noin 9 000. Vastaavasti vuonna 2001 aloituksia oli vähän yli 6 000. Samana aikana yritysten lopetukset pysyivät suunnilleen vakiotasolla runsaassa 5 000:ssa per vuosi. Yritysten vuosittainen nettolisäys kohosi puolestaan 3 500 yritykseen vuonna 2007. Laman vuoksi uusien yritysten aloitukset vähenivät ja lopetukset lisääntyivät huomattavasti vuosina 2008 ja 2009. Tällöin myös yrityskannan nettokasvu hidastui, mutta pysyi kuitenkin positiivisena. Ennätysvuonna 2007 perustettuja uusia yrityksiä oli 13 prosenttia ja yrityskannan nettokasvu oli 5 prosenttia suhteutettuna pääkaupunkiseudun kaikkien yritysten määrään.

Aloitaneet ja lopettaneet yritykset sekä yrityskannan nettomuutos pääkaupunkiseudulla

Lähde: Tilastokeskus

Perustettavat uuden yritykset ovat pääasiassa pieniä mikroyrityksiä. Osa perustettaviksi kirjatui-
sta yrityksistä ei todellisuudessa ala heti harjoittaa merkittävää taloudellista toimintaa. Tästä syystä uu-
sien yritysten merkitys yritystoiminnan liikevaihdossa tai henkilöstömäärässä ei ole läheskään niin
suuri kuin yritysten lukumäärässä. Lisäksi suuri osa aloittavista uusista yrityksistä jatkaa aikaisem-
min toimineen yrityksen liiketoimintaa, joten uusien yritysten suuri määrä ei kuvaa sellaisenaan
aidosti uuden liiketoiminnan määrää.

Pääkaupunkiseudun viimeisimmässä yrityskatsauksessa tarkasteltiin vuosina 2006–2008 perustet-
tuja uusia yrityksiä. Tulosten mukaan pääkaupunkiseudulle tänä aikana perustetuista yrityksistä
noin 12 200 oli taloudellisesti aktiivisia. Toimipaikkoja näillä uusilla yrityksillä oli yhteensä 12 400,
mikä muodosti 18 prosenttia pääkaupunkiseudun kaikista toimipaikoista vuonna 2008. Uusien toimi-
paikkojen keskipakko oli 3,1 eli se oli noin puolet pienempi kuin pääkaupunkiseudun kaikkien toimi-
paikkojen keskipakko vuonna 2008. Uusien yritysten henkilöstömäärä oli yhteensä 38 400. Luvussa
ovat mukana myös aikaisempaa liiketoimintaa jatkaneet uudet yritykset. Kun tarkastelu rajataan uu-
sien yritysten vuosina 2006–2008 perustettuihin toimipaikkoihin, saadaan uusien yritysten henki-
löstömääräksi 24 800. Se on yli 60 prosenttia pääkaupunkiseudun toimipaikkojen henkilöstömäärän
kasvusta vuodesta 2005 vuoteen 2008. Tämä osoittaa, että uusilla yrityksillä on merkittävä rooli
yritystoiminnan kasvussa ja uudistumisessa.

Lukumääräisesti eniten uusia toimipaikkoja vuosina 2006–2008 perustettiin seuraaville päätoi-
mialoille (TOL 2008): ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (M), rakentaminen (F) sekä tuk-
ku- ja vähittäiskauppa (G). Henkilöstömäärältään eniten kasvaneita toimialoja olivat: teollisuus (C),
hallinto ja tukipalvelutoiminta (N), rakentaminen (F) sekä tukku- ja vähittäiskauppa (G).

Uusi yritystoiminta sijoittuu pääasiassa suurimpiin yrityskeskittymiin

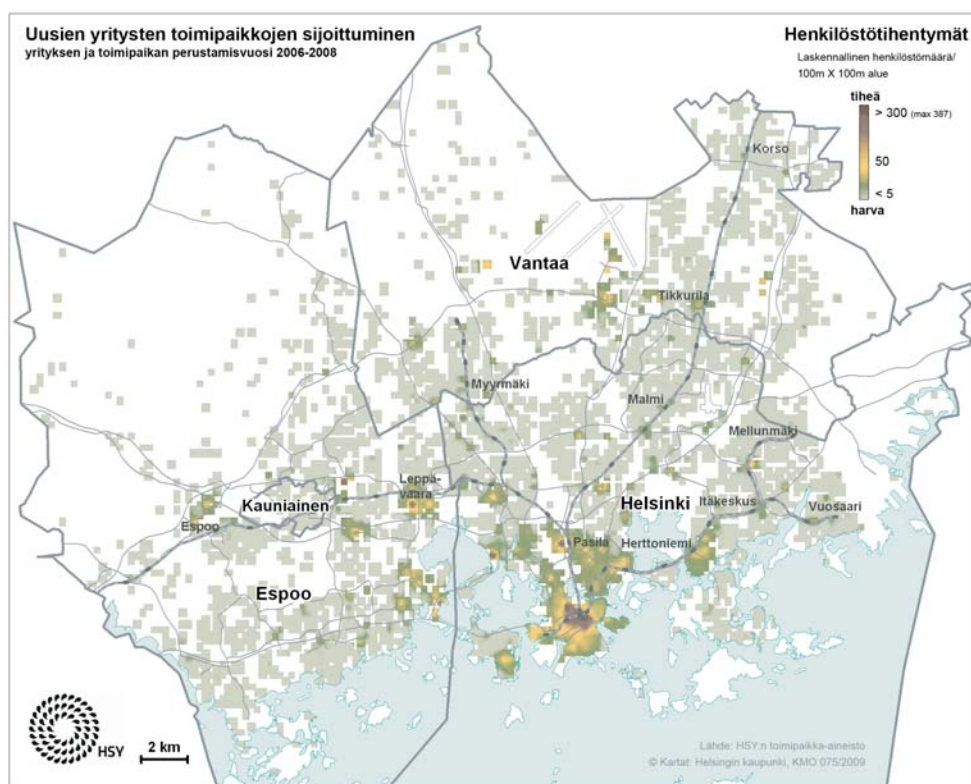
Vuosina 2006–2008 käynnistetyn uuden yritystoiminnan sijoittumista pääkaupunkiseudulle on ha-
vainnollistettu kartalla. Sen mukaan uudet yritykset ovat erittäin vahvasti hakeutuneet Helsingin
ydinkeskustaan sekä muutamaa muuhun suureen työpaikkakeskittymään seudulla.

Uutta yritystoimintaa vetivät eniten puoleensa Helsingin päärautatieaseman ympärillä olevat Kluu-
vin ja Kampin alueet. Helsingin ydinkeskustan (Kluuvi, Kaartinkaupunki ja Kamppi) osuus uusien yri-
tysten henkilöstömäärästä oli 11 prosenttia. Kyseisen yritystoiminnan keskittymän suurimpia uusia
yrityksiä olivat mm. henkilöstövuokrausyritykset, pankkiiriliikkeet sekä muutamat hotellit ja ravinto-
lat. Muutoin keskustan, kuten muidenkin alueiden, uudet yritykset olivat pääasiassa pieniä alle viisi
henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä.

Helsingin ydinkeskustan lisäksi uudet yritykset sijoittuivat myös muualle kantakaupunkiin, joka hou-
kutteli kokonaisuudessaan eniten uutta yritystoimintaa. Kantakaupungin (ydinkeskusta mukaan
luettuna) osuus uusien yritysten henkilöstöstä oli 31 prosenttia. Pasilassa oli selkeästi nähtävissä
uusien yritysten keskittymä. Espoossa houkuttelevia alueita uudelle yritystoiminnalle olivat Ota-
niemi–Keilaniemi–Tapiola -alue sekä Leppävaara. Myös Vantaan Aviapoliksen alueelle lentokentän
tuntumaan sijoittui runsaasti uusia yrityksiä.

Uusien yritysten sijoittuminen painottui vahvasti Helsingin ydinkeskustaan ja muutamiin muihin työpaikkakeskuksiin. Tämän seurauksena uusien yritysten sijoittuminen vahvistaa pääkaupunkiseudun yritystoiminnan alueellista kasautumista muutamiin vahvoihin keskittyimiin, Helsingin kantakaupunkiin, Espoon Tapiolan–Leppävaaran alueelle sekä Vantaan Aviapoliksen alueelle. Tämän rinnalla on merkille pantavaa, että uusien alle viisi henkilöä työllistävien mikroyritysten toimipaikkoja sijoitui erittäin hajautuneesti pääkaupunkiseudun kaikkiin osiin sekä asunto- että työpaikka-alueille.

Uusien vuosina 2006–2008 perustettujen yritysten henkilöstömäärän sijoittuminen v. 2008

Lähde: Pääkaupunkiseudun yritys katsaus. Toimipaikat 2008.

Lähde: Päivi Kilpeläinen, Seppo Laakso Vilja Tähtinen: Pääkaupunkiseudun yritys katsaus. Toimipaikat 2008. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, 2010.

Katsaus on luettavissa HSY:n verkkosivuilla osoitteessa

http://www.hsy.fi/seututieto/Documents/Yritystoiminta/Yrityskatsaus2010_toimipaikat2008.pdf